MUĞLA

48

Yüzölçümü: 13.338 kilometrekare.
Nüfusu: 438.145.
İlçeler: Bodrum, Datça, Fethiye, Köyceğiz, Marmaris, Milas, Ula, Yatağan.
Köy sayısı: 397.
Doktor sayısı: 120
Hastane yatak sayısı: 495.
Okur-yazar oranı: % 90.
Otomatik telefon kodu: 6111

DENİZ KIYISI EN UZUN İLİMİZ: MUĞLA

ALİ ABALI

Anadolu'nun Güneybatı'sında yer alan Muğla ilinde hem Ege'nin hem de Akdeniz'in özellikleri bulunur. Her zaman yeşil dağları, ormanları, süngerciliğe ve balıkçılığa elverişli denizi, turistik potansiyeli son derecede yüksek, sayısız tarihî eserleri olmasına rağmen bugüne kadar ulaşımın yetersizliği nedeniyle henüz gerektiği kadar tanınmamış bir ilimizdir.

"El değmemiş bakire" deyimi bile az gelecek Muğla ili, Ege ve Akdeniz'in eşsiz güzelliklerini taşıyan bir üçgen gibidir. Yeşil dağları ve sık ormanların, girintili çıkıntılı kıyılarında denizle ağaçların kucaklaştığını görmek mümkündür. Bu beldenin en önemli özelliklerinden birisi de dünyada nadir rastlanan günlük ağaçlarına sahip olmasıdır. Yaz-kış kıyılarında nefis balık tutulur. Laos balığı meşhurdur ve özellikle yabancılar tarafından aranılan bir deniz mahsulüdür.

Muğla ilinin bir diğer özelliği de deniz kıyısı en uzun ilimiz olmasıdır. 1120 kilometre sahili olan bu ilimizin bazı sahillerine insan ayağı basmamış el değmemiştir. Sahillerinde serpilen ada ve adacıkların sayısı bugüne kadar sayılamamıştır. Örneğin Yedi Adalar'ın çevresinde 700'den fazla adacığın bulunduğu ısrarla belirtilmektedir. Muğla ili, ayrıca yurt dışı ile en fazla ilişkisi olan bir bölgemizdir. Bu ilimizde Fethiye, Marmaris, Bodrum, Datça, Güllük ve Dalaman'da olmak üzere 6 gümrük kapısı mevcuttur.

Muğla ilinin her karış toprağı da tarih ile dopdoludur. Anadolu medeniyetinin kuruluşunda en fazla nasibini alan bölge Muğla olmuştur. Doğusunda Pampilya medeniyetinin uzantısı ve Telmesos, Muğla yöresinde Karia medeniyeti ve Menteşe beyliklerinin medeniyetleri yüzyıllar geçmesine rağmen hâlâ dimdik ayaktadır. Uygarlıklarını kuranlar Muğla'nın coğrafi konumu itibariyle kendilerini ve eserlerini kolaylıkla koruyabilmişlerdir. Antik tiyatrolar, Zeus mabetleri, Likya evleri ve kaya mezarlıkları ve mabetleri ilgi toplayan tarihî yapılardır. Gerçekten Muğla ili Fethiye'den Milas'a kadar 5000 yıllık geçmişiyle bir müze gibidir.

Mitolojiye göre, Muğla sahillerinde yaşayan kral kızları sahillerimizi çeyizlerine koymuşlardır. Bu sahilleri kızlar, iğne oyası ile işlerlerken vakit geçmiş güneşin batma zamanı gelmiştir. Karlı tepelerden süzülüp gelen güneş ışıkları yeşille mavinin kucaklaştığı bu eşsiz sahillerde kırılarak renk cümbüşü haline dönüşmüştür. Kızlar bu görülmez manzara karşısında heyecanlanmışlar ve iğne oyalarını parmaklarına batırmışlar ve böylelikle akan kanları suya karışmıştır. İşte bundan dolayı da Muğla kıyılarında özellikle Fethiye'de batan güneş kan rengini alır.

Adı nereden geliyor

Bizans çağında Alinda adıyla anılan kenti Selçuk Türklerinin ünlü kumandanlarından Muğul Bey fethetmişti. Fatihinin adına izafeten Alina'ya Türkler Muğul Bey'in adını verdiler ve "Muğul ili" dediler. Bu ad aradan geçen yüzyıllar boyunca halkın dilinde Muğla halini almıştır. Ve bugün de yine bu adla anılmaktadır.

Kentlerimizin tarihçesi bir kültür hizmeti olarak GARANTİ BANKASI'nca hazırlanmıştır

Sizlere hizmet vermekten mutluyuz

ANADOLU BANKASI
Hazine Bankası

Politik Kimliği

1950
Milletvekili genel seçimleri katılma oranı: %88.2

Partiler	Aldığı oy	%
CHP	43.842	45.4
DP	53.719	55.6

1954
Milletvekili genel seçimleri katılma oranı: %65.6

Partiler	Aldığı oy	%
CHP	41.755	39.3
DP	64.467	60.7
Bağımsızlar	119	0.0

1957
Milletvekili genel seçimleri katılma oranı: %80.4

Partiler	Aldığı oy	%
CHP	47.305	39.4
CMP	201	1.2
DP	60.321	58.6
HP	912	0.9

1961
Milletvekili genel seçimleri katılma oranı: %82.1

Partiler	Aldığı oy	%
AP	71.698	59.4
CHP	46.398	38.5
CKMP	2.532	2.1

1965
Milletvekili genel seçimleri katılma oranı: %70.6

Partiler	Aldığı oy	%
AP	67.805	61.9
CHP	35.586	32.5
CKMP	2.889	2.6
TİP	3.021	2.8
Bağımsızlar	170	0.0

1969
Milletvekili genel seçimleri katılma oranı: %65.3

Partiler	Aldığı oy	%
AP	61.482	56.4
CHP	32.340	29.7
CGP	8.983	8.3
MP	823	0.8
MHP	1.767	1.6
TBP	1.240	1.1
TİP	1.766	1.6
YTP	530	0.5
Bağımsızlar	1	0.0

1973
Milletvekili genel seçimleri katılma oranı: %68.5

Partiler	Aldığı oy	%
AP	45.725	36.2
CHP	44.489	35.2
CGP	6.502	5.1
DP	23.212	18.4
MHP	1.544	1.2
MSP	4.594	3.6
Bağımsızlar	191	0.2

1977
Milletvekili genel seçimleri katılma oranı: %80.3

Partiler	Aldığı oy	%
AP	86.667	50.2
CHP	73.105	42.4
CGP	2.023	1.2
DP	3.380	2.0
MHP	2.908	1.7
MSP	3.849	2.2
TİP	489	0.3

Muğla Anayasa halk oylaması sonuçları:

YIL: 1961 Kabul	Red
%51	%49

YIL: 1982 Kabul	Red
%92.7	%7.3

MUĞLA VALİSİ: KEMAL NEHROZOĞLU

"İLİMİZ EŞSİZ TURİZM POTANSİYELİNE SAHİPTİR."

İlimiz; olağanüstü doğa, estetik ve tarih değerlerini bünyesinde taşıyan güzel bir beldedir.

Bugün dünyada çoğu ülkelerin en verimli gelir kaynağı olarak kabul ettikleri turizm, ilimizde eşsiz bir potansiyele sahiptir. Güneşi, tertemiz denizi ve görülmeye değer tarihi ve doğal güzellikleri ile Marmaris... Kültürel turizmin yoğunluk kazandığı, Herodot'un söyleyişi ile: "Ebedi mavilik ülkesi" Bodrum... Prof. Baade'nin tanımı ile "Tek başına dünyaya kıyas benzersiz bir doğaya sahip olan" Köyceğiz... Kral mezarlarıyla, Letoon ve Pınarasıyla geçmiş uygarlıkları ölümsüzleştiren Fethiye... ve tertemiz doğa güzelliklerle bezenmiş ÖLÜ DENİZ... Strabon'un tatlı nağmeleriyle simgeleşen "yarımadaların en güzeli üzerinde tanrıçaların en güzeline adanan belde..." Datça... Benzersiz doğa, deniz ve güneşi ile Gökova... Tarihi, kumsalı ve berrak denizi ile görenlerin belleklerinden silinmeyen Sedir Adası... Tarihi yeniden yaşatan Kaunos, Kaidos, Evramos ve Labranda... Gerçekte saymakla bitmeyecek doğa ve tarihî değerlerle dopdolu bir Muğla...

İlimize 1982 yılında 2.5 milyon yerli ve yabancı turist gelmiştir. Gelecekte ülkemizin önemli döviz kaynağı olarak görülen turizmi Muğla yöresinde geliştirmek amacıyla bir dizi çalışma başlatılmıştır. Bunların içerisinde "Köyceğiz Turizm Gelişim Projesi" ilimizde uygulanacak olan en kapsamlı projedir. Bunun yanında yeni yat limanları yapılması mevcutlarının ise, turizmin ihtiyaçlarını karşılayacak hale getirilmesine çalışılmaktadır.

Turizmin yanı sıra en önemli gelir kaynağı olan seracılık ve turfanda sebzecilik, bu alandaki depolama, ambalajlama ve pazarlama imkanlarının artırılması çalışmaları ile daha da geliştirilmekte ve yaygınlaştırılmaktadır. Bu amaçla Köyceğiz ve Fethiye ilçelerinde turfanda meyve ve sebze pazarlama kooperatifi kurulacak ve tasnif ambalajlama tesisi yapılacaktır. Seracılığın, iklim şartlarının elverişli olduğu tüm alanlarda yaygınlaştırılmasına çalışılmaktadır.

İlimizin uzun bir kıyı şeridi olması itibariyle de balıkçılık ve diğer su ürünlerinin değerlendirilmesi için çalışmalar yapılmaktadır. Marmaris, Güllük ve Gökova'da balıkçılığı geliştirmek için çeşitli projeler ele alınmıştır.

Yüzölçümünün %67'si ormanlarla kaplı olan güzel ilimiz Behçet Kemal Çağlar'ın dizelerinde "Yardan güzel şu Muğla'nın baharı, suna boylu çamlar dolu civarı..." olarak billurlaşmıştır. Geniş bir ormanlık alana sahip olan ilimizde, balcılığın önemli bir gelir kaynağı olması nedeniyle, üretilen balın iç ve dış pazarlara sunulmasını kolaylaştırmak için bal üretiminin en fazla olduğu Marmaris ilçemizin Armutalan köyünde ve merkeze bağlı Yerkesik nahiyesinde bal paketleme tesisleri kurulacaktır.

Milas ilçemizde gerek motifleri, gerekse kalitesi açısından özgün bir nitelik taşıyan halıcılığın geliştirilmesine ve bu ilçemizde bir halıcılık okulu kurulmasına çalışılmaktadır. Bu sayede burada yaşayan vatandaşlarımızın hem usta motiflerinin, hem de el emeği ve göz nuruyla ürettikleri yapıtları değerlendirilecek ve geliştirilecektir.

İl merkezinde, Muğlamızın kendine özgü mimarisini koruma çalışmaları vardır. Türk mimarisinin eşsiz örnekleri olan Muğla evlerinin bakım ve korunması için seri çalışmalar başlatılmıştır. Bu yıl şehrimizde,Muğla mimarisini ülkemizde ve yurt dışında tanıtmak amacıyla "Muğla Tarihi ve Kültürel Çevre Toplantısı" düzenlenmiş, ilgi çekmiştir.

Yatağan ilçemiz büyük linyit rezervleri, Yatağan Termik Santrali, yem, süt, sabun ve yağ Fabrikaları ile bir sanayi kenti görünümüne bürünürken, Yeniköy Termik Santrali, Boksit İşletmeleri ve zeytinyağı fabrikaları ile Milas ilçemiz de hızla büyümektedir.

Yine il merkezinde, çağdaş yaşamın gereklerini karşılayabilecek ve gelişmeye yatkın sanayii tek bir alanda toplamak amacıyla, organize sanayii bölgesi kurulması çalışmaları yapılmaktadır.

Dalaman Havaalanı'nın işletmeye açılması her alanda yöreye yeni ufuklar kazandırmıştır.

"Cenneti ararken Antalya'yı bulmuşlar" diye bir söz var. İnsana öyle geliyor ki, aradıkları yer Muğla imiş... Ama galiba en doğrusu Anadolu'nun her köşesinin ayrı bir cennet olduğu.

Protokol

Vali	Kemal Nehrozoğlu
Cumhuriyet Savcısı	Zekai Turan
Ağır Ceza Mah. Bşk.	Halil Özdemir
Vali Yardımcısı	Adnan Buhurcu
Vali Yardımcısı	Atakan Solmaz
İl Emniyet Müdürü	Naci Parmaksız
İl Defterdar Vekili	Ünal Kandemir
Millî Eğitim Müdürü	Kazım Özarslan
Sağlık ve Sosyal İşler Müdürü	Dr. Kazım Kocasarı
Tekel Başmüdürü	Yener Karaman
Turizm Bölge Müdürü	Erdoğan İstanköylü

Vergi Rekortmenleri

Faik Bilgier	6.088.156
Yılmaz Tetik	3.819.500
Bahattin İstanbullu	2.112.863
Kenan İstanbullu	2.048.710
Baki Koçer	1.694.628

İLÇELERİNİ TANIYALIM

MERKEZ

Nüfusu 60 bin 468 olan merkez ilçenin yüzölçümü de bin 646 kilometrekaredir. İlçedeki nüfus yoğunluğu kilometrekareye 37 kişidir.

BODRUM

Bodrum'un yerli nüfusu 32 bin 517'dir. Ancak, turizm dönemlerinde ilçenin nüfusu iki, hatta üç kat artmaktadır. Yüzölçümü 649 kilometrekare olan Bodrum'da, nüfusun 22 bin 718 kişilik büyük bir bölümü köylerde yaşamaktadır.

DATÇA

Toplam nüfusu 7 bin 532 olan Datça'nın yüzölçümü de 409 kilometrekaredir. Nüfus yoğunluğu kilometrekareye 16 kişi olan ilçede, nüfusun 5 bin 67'si köylerdedir.

FETHİYE

101 bin 879 kişilik nüfusu ve 3 bin 59 kilometrekare yüzölçümü ile Fethiye, hem nüfus hem de yüzölçümü bakımından Muğla'nın en büyük ilçesidir.

KÖYCEĞİZ

1980 yılı sayımına göre, nüfusu 71 bin 194 olan Köyceğiz'in yüzölçümü de 2 bin 558 kilometrekaredir. İlçe nüfusunun 65 bin 848'i köylerde yaşamaktadır.

MARMARİS

Nüfusu 19 bin 249 olan Marmaris'te yaz aylarında yerli ve yabancı turistlerin ilçeye dolması ile büyük bir nüfusa ulaşmaktadır. İlçenin yüzölçümü 866 kilometrekaredir.

MİLAS

İlçenin nüfusu 81 bin 643'tür. Milas bu nüfusu ile Muğla'nın ikinci büyük ilçesidir. Yüzölçümü 2 bin 167 kilometrekare olan Milas'ın nüfus yoğunluğu ise, 38'dir.

ULA

Toplam nüfusu 17 bin 550 olan Ula'nın yüzölçümü ise, 407 kilometrekaredir. İlçe nüfusunun 12 bin 406'sı köylerde yaşamaktadır.

YATAĞAN

Toplam nüfusu 1980 yılı nüfus sayımına göre, 46 bin 113 olan Yatağan'ın yüzölçümü de bin 524 kilometrekaredir. İlçede nüfus yoğunluğu kilometrekareye 30 kişidir.

Muğla ili (merkez)...

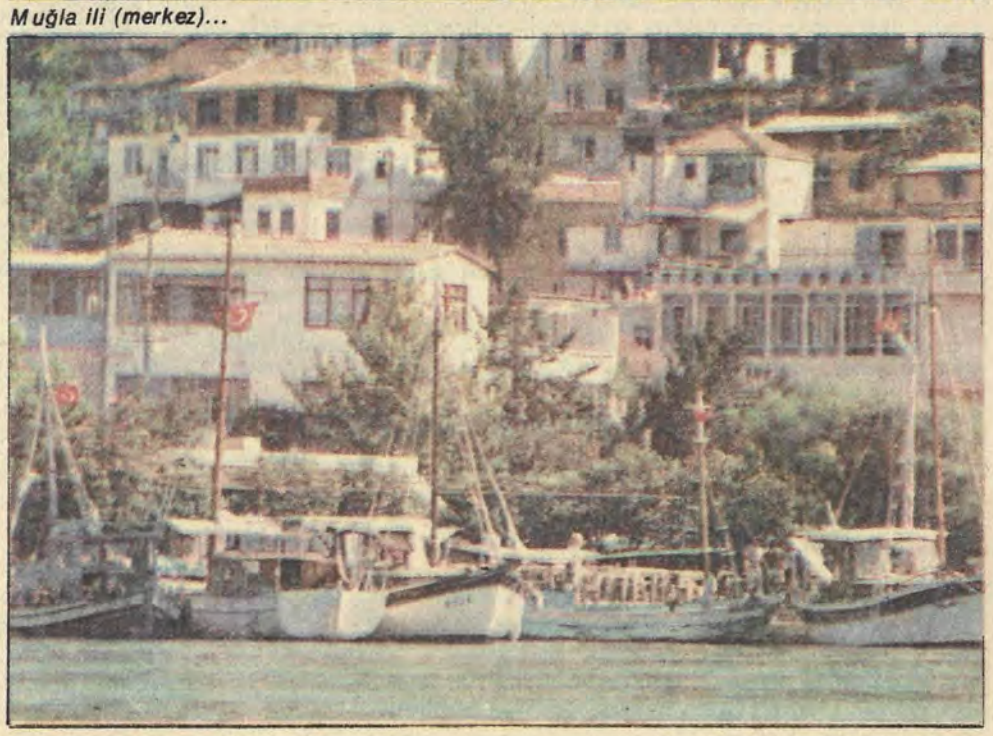

Fethiye...

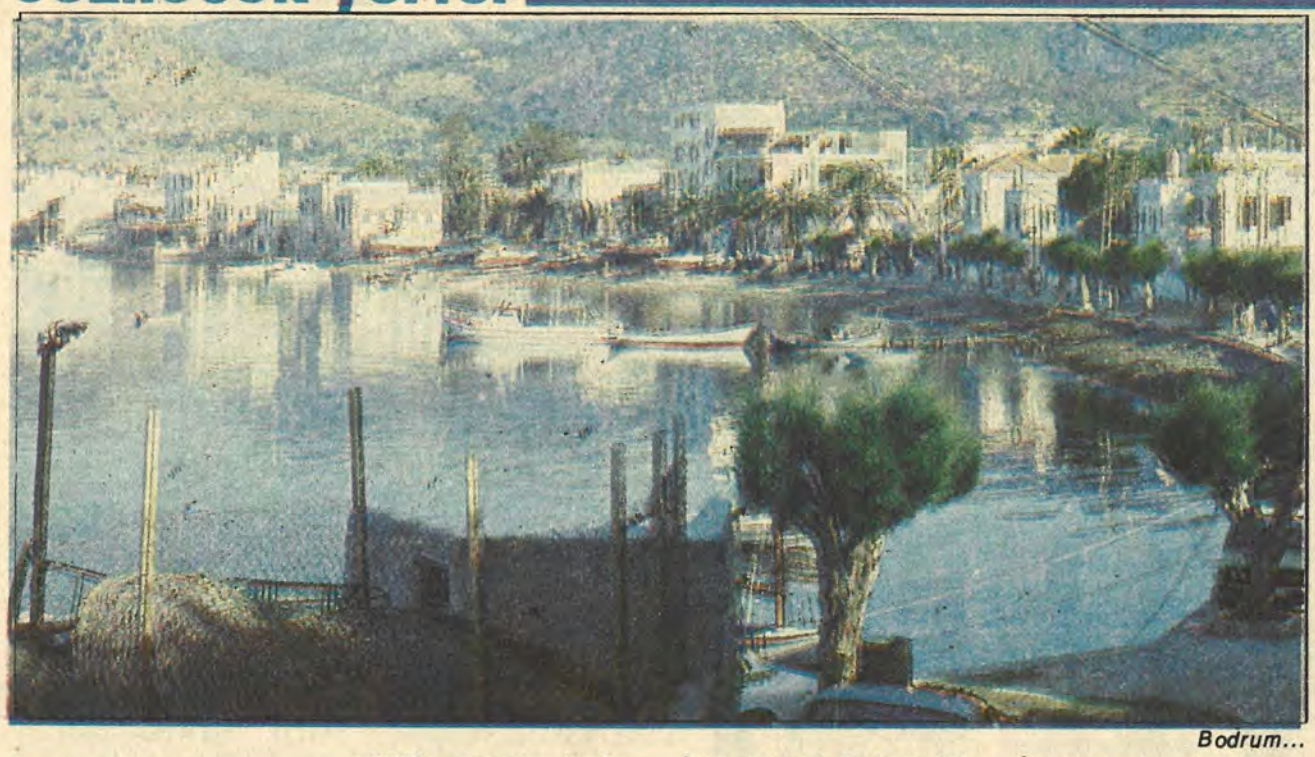

Bodrum...

BODRUM

Muğla ili Marmaris'le birlikte tatil cennetidir. Körfezde bulunan kalenin iki yanı kumsaldır. Bodrum her yaşta insanın aradığını bulacağı hem sakin hem de çok hareketli bir ilçedir. Denize girip dinlendikten sonra gezip görülecek birçok yerleri de vardır.

BODRUM KALESİ: Bodrum'a girişte bütün görünüşe hâkim kale, XV. yüzyılda, Rodos'tan gelen Jan Şövalyeleri tarafından yaptırılmıştır.

Orta Çağ şato mimarisinin tipik bir örneği olan kalenin birçok yerlerinde şövalye armalarına, klâsik, Latince ve Yunanca kitabelerine ve aziz kabartmalarına rastlanır.

Bodrum Kalesi denizden içe doğru üç bedenle çevrilmiştir. Kalenin ikinci bedeni denize inen birinci bedenden daha yüksektir. Üçüncü beden ise iç kaledir. Burası üç kule ile tahkim edilmiştir. Kalenin kuzeye bakan asma köprülü beş kapısı vardır.

BODRUM MÜZESİ: Bodrum kalesi içinde kurulmuş olan Bodrum Müzesi üç kısımdır. Birinci kısımda dünyanın en zengin Miken, ikinci kısımda Karya, üçüncü kısmında ise sualtı arkeolojik eserleri toplanmıştır. Dünyanın ilk sualtı müzesi olan binada, ilmî sualtı kazıları sonucunda ele geçmiş eserler bulunmakta ve bütün dünyanın dikkatini üzerine çekmektedir. Ünlü Zenci Çocuk Heykeli bu müzede bulunmaktadır.

MOZOLE: Dünyanın yedi harikasından biri olarak geçen mozole, bir kral mezarıdır. Bu mezar, Karya kralларından Mauseles'in ölümünden sonra karısı ve kızkardeşi tarafından M.Ö. dördüncü asırda yapılmıştır. Anıt denizden 49 metre yükseklіktedir. Anıtın kalıntıları Bodrum Kalesi inşaatında kullanılarak yok edilmiştir. Mozolenin heykellerinin çoğu British Museum'a götürülmüştür.

ANTİK TİYATRO: Mozolenin hemen karşısındaki bir yoldan Antik tiyatroya çıkılır. Tiyatronun bulunduğu yerden kentin görüntüsüne doyum olmaz. Tiyatronun daha yukarılarına çıkıldığında oyma kaya mezarlarına rastlanır. Buralara vasıta ile gidilmez. Mozole ve Antik tiyatrodan başka, Bodrum'daki diğer eserler: Agora, Mars Tapınağı, Küçük Kilise, Sur ve kapılarıdır.

GEZİ YERLERİ:

Bodrum'da, balık avı merakları için çeşitli imkân vardır. Bodrum kıyılarında gezmek için motor ve sandal kiralamak mümkündür. Kıyıların balığı bol ve çok çeşitlidir.

GÜMBET: İlçeye iki km.'dir. Plajın kumu çok incedir, su sığdır. Gümbet yolu üzerinde Büyük İskender'in şehre giriş kapısı Myndos Kapısı bulunur.

KARAADA: Bodrum Limanı'na, beş kilometre kadar uzaklıktadır. Buraya, her gün dolmuş seferleri yapılır. Ayrıca, özel motorlarla de gidilebilir. Yaz ayları boyunca açık olan bir otel ve lokanta vardır. Adadaki Fok Mağarası, güzellik ılıcası çok rağbet görür.

BARDAKÇI KÖYÜ: Bodrum'un çok yakınındadır. Güzel ve küçük bir plajı vardır. Burada bir de tatlı su kaynağı bulunur. Bu su, mitolojide adı geçen Aşk Tanrıçası Afrodit'in su içtiği Salmakis Çeşmesi'nden akan sudur.

KARA TOPRAK: Şehre 22 km.'dir. Yarımadanın batı ucuna düşer. İnce kumlu bir plaj vardır. Yeni bir motel yapılmıştır. İhtiyacı karşılayacak lokantalar va gazinolar vardır. Kamp kurulabilir. Yolu iyi değildir.

GÜMÜŞLÜK: Şehre uzaklığı 24 kilometredir. Yolu düzgündür. Hem denizden istifade edilir ve hem de Myndos şehri kalıntıları görülebilir.

YALIKAVAK: Bodrum'a 19 km. mesafedeki Yalıkavak bir kıyı köyüdür. Yolu düzgündür.

MÜSKEBİ (ORTA KENT) YALILARI: Narenciye bahçeleri, tabiî plajlar ile görülmeye değer yerlerdendir.

TORBA KIYILARI: Torba, balçık koyu adıyla da anılan bu yer, Bodrum'a dokuz kilometredir. Balık avcılığı için çok uygundur. Bir gazino ve lokantası vardır.

MARMARİS

Doğanın bir dantel gibi işlediği koyların süslediği Marmaris gerçek turizm cennetlerimizden biridir. Bugün artık dünyada eşi kalmamış günlük elde edilen ağaçların büyük bir ormanı bu ilçemizdedir. Denize girmek için civar koylara gidilir.

Marmaris ve çevresi gerek kara ve gerek deniz avcılığı bakımından çok zengin bir beldedir. Kara av hayvanları, tavşan, ayı, domuz, dağ keçisi ve çeşitli kuşlar ile kekliktir. Her yıl birçok yerlerden avlanmak için gruplar Marmaris'e gelirler.

Deniz avcılığına, liman içi ve liman dışı da aynı derecede uygundur. Marmaris'de özellikle, Laos, Mercan, Barbunya Lüfer ve Trança balığı boldur. Marmaris ayrıca sualtı avcılığı için de oldukça elverişlidir.

GÖRÜLECEK YERLER

KALE: Kanunî Sultan Süleyman'ın Rodos seferi sırasında üs olarak yaptırdığı küçük fakat şirin bir kaledir. Sefer dönüşü Kanunî kaleyi istediği gibi yapmadığı için yanındakilere "Mimarı as" dediği ve idam ettirdiği için kentin adının değişe değişe Marmaris halini aldığı söylenir.

AMOS BAHÇEALTI: İlçeye yedi deniz milidir. Tepe üzerinde. Rodos şövalyelerinden kalma bir kale kalıntısına rastlanır. Bahçealtı'nın bir plajın vardır. Karadan gitmek güçtür, bağlantı deniz yoluyladır.

GÜNNÜCEK PİKNİK YERİ: Millî parklarımızdan Günnücek piknik yeri ilçeye iki km. uzaklıktadır. Tabiî plajı ve Günlük ağaçları ile kaplı Günnücek, çevrenin mesire yeridir.

SARIANA TÜRBESİ: Günnüké giden yol üstündedir. Rivayete göre, Sarıana, Kanunî ile Rodos seferine gidiş ve dönüşünde konuşmuş ve Kanunî'ye Rodosú fethedeceğini müjdelemiş ve tek sarı ineği ile bütün ordunun süt ihtiyacını karşılamıştır.

TURUNÇ: İlçeye beş deniz milidir. Motorla gidilir. Plaj açık ve ücretsizdir. Gazino ve lokantalar vardır.

AKTAŞ: İlçeye üç km.'dir. Peknik ve kamp yeridir.

GÖLENYE PİKNİK YERİ VE İÇMELER: Karadan ilçeye yedi km.'dedir. Yolu düzgündür. Motorlarla yarım saatte gidilir. Özel bir motor 15 bin liraya kiralanır. Denize girilebilir. Plajı güzeldir. Bir lokanta ve gazinosu vardır. Fiyatları ucuzdur. Kamp kurmaya uygundur. Ayrıca, içmeleri vardır. İçmeler, bağırsak ve çeşitli mide rahatsızlıklarına iyi gelir.

Yolu düzgündür. Motorlarla yarım saatte gidilir. Özel bir motor 15 bin liraya kiralanır. Denize girilebilir, plajı güzeldir. Bir lokanta ve gazinosu vardır. Fiyatları ucuzdur. Kamp kurmaya uygundur. Ayrıca, içmeler vardır. İçmeler, bağırsak ve çeşitli mide rahatsızlıklarına iyi gelir.

ORDUGÂH: İlçeye dört km. uzaklıktadır. Karadan ve denizden gidilebilir.

ALKAYA MAĞARASI: Alkaya Mağarası görülmeye değer yerlerdendir.

Muğla'nın uzun kıyı şeritleri eşsiz kumsal ve plajla doludur...

Patera harabeleri...

MİLAS

Mîlas (Mylasa) Karya bölgesinin merkezi olarak tanınır. Eski Mylasa şehrine ait çok az kalıntı kalmıştır. Bugün Milâs'ta görülecek tarihî eserlerin bir kısmı şehrin içinde, bir kısmı çevrededir. Lavranda, Debeçin Kalesi, Kapı Kırı, Balkalı Kapı, Su Kemerleri, Dikili Taş, Gümüşkesen Tapınağı ile Kurşunlu Camiî, Ağa Camiî ve Hacı İlyas Camii görülmeye değer eserlerdendir. Ayrıca Bafa Gölü Krater ve Göller ile Güllük Plajı bulunur. Güllük Plajı Milâs'tan Bodrum'a gidişte yol ayrımındadır. Burası oldukça sâkin ve şâhâne bir kıyıdır. Balığı boldur. Kalınabilecek otelleri ile lokanta ve restoranları vardır.

Milâs'ın içinde Karya, Bizans, Selçuk, Osmanlı eserlerinin toplandığı bir şehir müzesi bulunmaktadır.

DATÇA

Marmaris'e 90 km. uzaklıktadır. İlçe bir yarımadanın ortasındadır. Merkezinde beş dönümlük bir Belediye Parkı bulunur. Bu parkın etrafı Romalılardan kalma tarihî kalıntı ve yıkıntılarla çevrilmiştir. Burgaz, Gebekum, Karaincir, Palamut, Tekir ve Kargı Plajları bulunur.

Yolunun bozuk oluşu, bölgenin turizm bakımından gelişmesine engel olmuştur. Turistik tesisler yoktur.

Knidas: İlçeye 40 km. uzaklıktaki bu eski şehir M.Ö.. VII. yüzyılda adalardan gelen Dor'lar tarafından kurulmuştur.

GÖKOVA

Muğla: Marmaris yolu üzerinde Gökova, Muğla'ya 30 km. Ula'ya 19 km. Marmaris'e 25 km'dir. Sakar denilen virajlı yola gelince o kadar güzel bir manzara önünüze çıkar ki uzun uzun seyretmekten kendinizi alamazsınız.

Görülecek ve gezilecek koylar arasında Sedir Adası ile Çınar Koyu, Turnalı Koyu, Akbük Mal deresi, Gelibolu Bük sayılabilir. Hepsine karadan ve denizden gidilir. denizi ve kumu oldukça güzel olan bu koylar deniz avcılığına çok müsaittir.

FETHİYE

Dağların denize kadar sokulduğu nefis plajlarla süslü Fethiye ve çevresinde M.Ö. 1200-95 yılları arasında Likyalılar yaşamıştır. Fethiye ve çevresinde bu uygarlıklara ait şehir kalıntıları ile çeşitli antik eserler bulunur. Çevrede 19 şehrin kalıntısı vardır. Bunların en önemlileri şunlardır.

Telmessos: Eski Likya bölgesinin önemli kentlerinden ve M.Ö. 700 - 600 yıllarında şimdiki Fethiye'nin yerinde kurulmuştur. Kayalara oyulmuş mezarları ile ünlüdür.

Pınara (Minare köyü): 22 km. uzaklıktadır. M.Ö. 700 yıllarında kurulan Pınara'daki tiyatro hâlâ ayaktadır. 2500 kadar kayalara oyulmuş fakir mezarı bulunmaktadır.

Fethiye Arkeoloji Müzesi: Şehir içinde Belediye binasının altındaki, bu müzede bütün çevreye ait çeşitli sanat eserleri toplanmıştır.

Camiler: Görülmeye değer tarihî eski cami: Bademli Saruhan ve Yeni Cami'dir.

Amintas ve Kaya mezarları: Şehrin sırtlarında oyulmuş Amintas mezarı yapısı bakımından dünyada eşi bulunmayan bir anıttır.

Tlos - Doger: Fethiye'ye 25 km. uzaklıkta, Döğer bucağında bulunan bu antik şehirde kabartmalı mezarlar ve sur kalıntıları vardır.

Kentin tarihi

TÜRKİYE GARANTİ BANKASI Şunar

Bugün Muğla ilimizin sınırları içinde bulunan toprakların çok eski ve zengin bir tarihi vardır. Ve bu tarihin her döneminde bu toprakların önem ve değerini muhafaza ettiği görülür.

Muğla'nın tarihi, Anadolu'da ilk siyasî birliği kuran Hititler'e kadar uzanır. O çağda Hititler'in Lugga adıyla andıkları bu bölgeye daha önceleri (M.Ö. 2000'ler) Luvi'lerin gelip yerleştikleri bilinir. Ancak bu konuda kesin belgeler ele geçmiş değildir. Hititler'den sonra Frikya ve Lidyalıların eline ve idaresine geçen bu topraklar, Erken Zaman'da Karya adıyla anılmış, özellikle kıyı kesimlerinde bazı Dor sitelerinin kurulduğu görülmüştür. Bu dönemde büyük bir liman kenti olan Halikarnas'ın bilhassa parladığı ve çağının en önemli kentlerinden biri hâline geldiği görülür.

Milâttan Önce VI. yüzyılda Büyük Kiros zamanında Persler, Anadolu'nun pek büyük bir kısmı gibi bu topraklara da sahip olmuşlardır. Buradaki Pers Egemenliği, Büyük İskender'in bu İran İmparatorluğu'nu ortadan kaldırmasına kadar sürmüştür. Bu topraklar da Milâttan Önce IV. yüzyılda Makedonya İmparatorluğu'nun sınırları içine katılmıştır. Büyük İskender'in ölümünden sonra Makedonya İmparatorluğu parçalanırken, bu topraklar Selevkoslar'ın payına düşmüştür. Daha sonra bu yöre Bergama Krallığı'nın egemenliği altına girmiş, bir ara Mısır Ptolemaiosları'nın dahi buralara kadar uzandıkları görülmüştür.

Karya, milattan önce 230 yılında Bergama Krallığı ile birlikte Romalıların hâkimiyeti altına girmiştir. Romalıların upuzun egemenlik yıllarında Karya İmparatorluğu'nun en önemli parçalarından biri olmuştur. Milâttan sonra 395 yılında Roma İmparatorluğu'nun parçalanıp ikiye ayrılmasıyla bu yöre de Anadolu'nun pek büyük bir kısmı gibi Bizans'ın payına düşmüştür. Bizans çağında Halikarnas'ın yanısıra Mylasa (Milas) da pek büyük bir kent durumuna gelmiştir.

1071 yılındaki Malazgirt Zaferi'nden sonra Türkler, Anadolu içlerine doğru hızla sarkarken, bu topraklarda Anadolu fatihi Kutalmışoğlu Süleyman Şah tarafından fethedilmiştir. Ancak, bir süre sonra I. Haçlı Seferleri sırasında Bizanslılar bu toprakları Türklerin elinden almayı başarmışlardır. 1280 yılında Türk uç beylerinden

Menteşe Bey, bu güzel ve bereketli toprakları Bizanslılardan geri almıştır. Menteşeoğulları, 1308 yılına kadar Selçuklulara, 1330 yılına kadar da İlhanlılara bağlı olarak hüküm sürmüşler, 1330 yılından sonra da bu yörenin bağımsız hâkimi olmuşlardır. Menteşeoğulları, 1424 yılında kendi arzuları ile Osmanlı devletine katılmışlardır. Menteşeoğulları'ndan sekiz bey, bu topraklarda 134 yıl hüküm sürmüşlerdir.

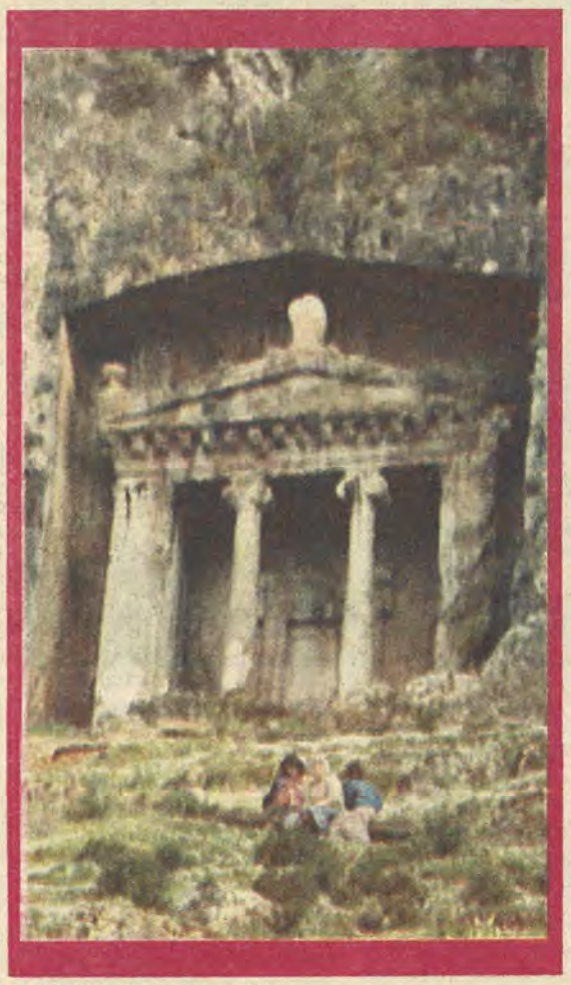

Fethiye'de kaya mezarları...

Osmanlı devrinde Muğla ve çevresi, Anadolu Beylerbeyliği'nin 14 sancağından biri olmuş, Tanzimatın ilânından sonra da merkezi İzmir olan Aydın vilâyetine bağlı beş sancaktan biri hâline gelmiştir. Birinci Dünya Savaşı sonrasında Muğla pek kısa bir süre için İtalyanların işgâline uğramışsa da millî kuvvetler tekrar buraya sahip olmuşlardır. Muğla, cumhuriyetin ilânından sonra bağımsız bir il hâlini almıştır.

İldeki önemli tarihî eserler şunlardır:

Ulu Camii, Şeyh Camii, Üçgörenler Camii, Kurşunlu Camii ve Türbesi ile Peçin Kalesi, Keramos, Dalyan Köyü, Mylasa (Milas), Zeüs Tapınağı, Gümüşkesen, Baltalı Kapı, Selâhattin Camii.

MUĞLA 1762 — 1016
Fethiye 1246 — 1206
Ortaca 68 — 69

Yurt içi ve yurt dışı bankacılık işlemlerinizde
Türkiye Garanti Bankası

Önemli kişiler

ABDURRAHMAN NAFİZ GÜRMAN—(1882-1966) Bodrum'da doğdu. Harp Okulu'nu (1903), Harp Akademisi'ni (1906)da bitirdi. Osmanlı-İtalyan Savaşı'na, Balkan ve Birinci Dünya Savaşlarına katıldı. Trablusgarp'ta Libyalıları örgütlerken İtalyan'lara tutsak oldu. 1919'da Edirne'de 1'inci Kor. Kurmay Başkanıyken Yunan saldırısı karşısında birliğiyle Bulgaristan'a sığındı. Kurtuluş Savaşı'nda Güney ve Batı cephesinde savaştı, 1940'da orgeneral oldu, 1949-50 yılları arasında Genel Kurmay Başkanlığı yaptı. 1960'da Kurucu Meclis üyesi oldu.

YUNUS NADİ—(1879-1945) Gazeteci, politikacı. Fethiye'de doğdu. Hukuk okudu, gazeteciliğe başladı, İttihat ve Terakki Cemiyeti'ne girdi, 1912-1919 arası Osmanlı Meclisi'nde Aydın ve İzmir mebusu, Yenigün Gazetesi sahibi, Kurtuluş Savaşı'nın başında gazetesiyle birlikte Ankara'ya kaçtı, ilk TBMM'den ölümüne kadar milletvekilliği yaptı, Cumhuriyet Gazetesini kurdu ve başyazarlığını yaptı.

ZİHNİ DERİN—(1880-1965) Türkiye'de çay yetiştiriciliğinin babası. Halkalı Yüksek Ziraat Okulu'nu bitirdi, bir süre ormancı ve sonra öğretmen olarak çalıştı. Kurtuluş Savaşı başlayınca Ankara'ya gitti, Ziraat Umum Müdürü oldu, 1924'de Batum'a gidip çay ekimi konusunu inceledi, dönüşte üç yıl bakanlık müfettişi olarak Doğu Karadeniz'de çay ekimini anlatıp gelişmesine uğraştı. 1937'de yeniden başdanışman ve organizatör olarak bu göreve atandı. 1951 yılına kadar bu görevi yürüttü. Ölümünden beş yıl sonra Türkiye Bilimsel ve Teknik Araştırma Kurulu kendisine hizmet ödülü verdi.

NEYZEN TEVFİK Kolaylı—(1879-1953) Şair, Neyzen. İzmir İdadisi'nde öğrenimini yarım bıraktı, ney çalmaya başladı, Şair Eşref ve Tokadizade Şekip'ten daha sonra da Mehmet Akif'ten edebiyat ve şiir dersleri aldı, 1908'de Mısır'a gitti, beş yıl sonra döndü, alkole ve her türlü keyif vericiye aşırı düşkünlüğü de ney çalması kadar ünlünendi. Daha çok hicivleriyle tanındı, iki kitabı Hiç ve Azab-ı Mukaddes'dir. İstanbul Kartal Mezarlığı'nda gömülüdür.

HILMİ URAN—(1886-1957) Devlet ve siyaset adamı, CHP Genel Başkan vekili, İçişleri ve Adalet Bakanı. Bodrum'da dünyaya geldi. Mülkiye Mektebini bitirdi, kaymakamlık, mülkiye müfettişliği, mutasarrıflık yaptı. Son Osmanlı Meclisi'nde Muğla milletvekiliydi. Meclis dağıtılınca Ankara'ya çağrıldı, Ardahan ve Antalya mutasarrıfı daha sonra da Adana valisi oldu. 1927'de yeniden milletvekili seçildi. 1930'da Bayındırlık Bakanı, Celal Bayar Hükümeti'nde Adalet, Saraçoğlu Hükümeti'nde İçişleri Bakanlığı, CHP Genel Başkan Vekilliği yaptı, 1950 seçimlerinden sonra politikadan çekildi.

HALİL MENTEŞ—(1874-1948) Devlet adamı, bakan, İttihat Terakki Partisi Başkanı. Milas'ta doğdu. İstanbul ve Paris'te hukuk okudu, İttihat ve Terakki Partisi'ne girdi. 1908'de Osmanlı Mebusan Meclisi'ne seçildi ve ayni yıl fırkanın başkanı oldu. Hakkı Paşa kabinesinde Dahiliye nazırlığı, Sait Paşa kabinesi döneminde Şurayı Devlet Reisliği, Balkan Savaşı'ndan sonra kurulan Sait Halim Paşa kabinesinde Hariciye nazırlığı yaptı. Talat Paşa kabinesinde Adliye nazırı, Meşrutiyetin son meclisinin de reisiydi. 1931'den 1948'e kadar da milletvekilliği yaptı.

TURGUT REİS—(1485-1565) Ünlü Türk denizcisi, Çiftçilik yapan babasının yanından ayrılarak Oruç Reis'in yanında korsanlığa başladı. Sonradan Barbaros diye anılacak bu denizciden çok şeyler öğrendi. Ancak Barbaros Osmanlı hizmetine girince Turgut korsanlığı sürdürdü, bir ara tutsak düştü, Barbaros onu kurtardı, 1554'de aldığı Trablusgarb Osmanlı valisi yapıldı, 1560'da Haçlı donanmasını Cerbe önünde büyük bir bozguna uğrattı, 1565'de Malta adası kuşatmasında şehit oldu.

Gezilecek yerler

Ksantos (Kınık): 70 km. uzaklıktadır. Likya uygarlığının en önemli merkezlerinden biridir.

Kale: Şehrin güneyindedir. Rodos şövalyeleri ve Cenevizlilerce yaptırılmış olduğu sanılıyor.

Şövalye Adası: İç körfezin tam ortasındadır. Uzaklığı 3 kilometre, motorla 15-20 dakikada gidilir. Adada lokanta, gazino, plâj, dinlenme yerleri vardır.

Körfezde, Şövalye Adası'ndan başka, Tersane, Domuz ve Kızılada görülecek yerlerdendir. Buraları piknik dinlenme ve kamp yeri olarak en uygun yerlerdir.

Çalış Burnu: Fethiye'ye karadan altı km. denizden ise iki mildir. Çalış Burnu en yakın kumsallıktır. Tabiî plajı 10 km.'den uzundur.

KADYANDA (ÜZÜMLÜ): Fethiye'ye 22 km. uzaklıktaki Üzümlü bucağındadır. Kabartma resimlerle süslü, çeşitli tipte manzaralar ve muhafaza edilmiş eski tiyatro, büyük ev sarnıçları, Likya dili ile yazılmış bir anıt vardır.

SİDİMA-DODURGA Eski Sidima şehri, bugünkü Dodurga köyünün bulunduğu yerdedir. Bir şehir harabesi ile beyaz mermerlerden yapılmış kitabeli mezarlara rastlanır.

KÜÇÜK KARGI Fethiye - Muğla yolu üzerinde ve şehire 21 km'dir. Tatlı içme suyu vardır.

GÖÇEK KÖRFEZİ: Birçok adalarla süslü körfez krom ve manganez madeni ihrac limanı durumundadır.

BELCEĞİZ VE ÖLÜ DENİZ: Şehrin güneybatısındadır. Plajı, kumu ve balıkları ve Ölü Deniz'iyle ilgiyi çekmektedir. Karadan 40-45 dakikada gidilir. Ölü Deniz, Belceğiz Koyu'nun batısında ve aynı koyun devamıdır. Fethiye'ye 12 km. uzaklıktadır Deniz berraktır. 45 metre derinlik, net olarak görülebilir. Batı kısmında dalga olmaz. Belceğiz koyunun doğusunda iki içme vardır. Burada bir de motel bulunur. Ölü Deniz, deniz avcılığına en uygun bir yerdir.

KATRANCI KOYU - ÇAMLIKKÖY Fethiye'ye 19 km'dir. Özellikle kamp kurmak isteyen turistlerin rağbet ettikleri bir yerdir.

KUMLUOVA-KARA - DERE: Fethiye'nin güneydoğusunda 75 km. uzaklıktadır. Deniz ılık ve sığdır.

İÇMELER VE KAPLICALAR:

Belceğiz ve Turunç Pınarı içmeleri mide ve bağırsak hastalıklarına iyi gelir. Bu iki içmeden başka Ölü Deniz ve Kıdırak içmeleri de vardır.

Gebeler Ilıcası, şehire 35 km'dir. Insan tenine bir yumuşaklık güzellik ve zindelik veren su, aynı zamanda romatizma, siyatik ile açık yaralara iyi gelir, vücuttaki ağrıları giderir. Radyoaktivitelidir. Isı derecesi 35'dir.

KÖYCEĞİZ

Köyceğiz gölü, denizi, ormanları, çevresindeki dağ ve yaylaları ile her çeşit spor ve eğlencelerin yapılabileceği bir yerdir. Deniz, göl, dağ ve orman 20-30 km'lik bir çevre içinde, iç içe, yan yanadır.

KÖYCEĞİZ GÖLÜ: Köyceğiz Gölü 55 km'lik bir yer kaplar. Denizden 10 metre yüksekliktedir ve çok dar bir boğazla Akdeniz'e bağlanır. Gölde, Akdeniz med ve cezrinden yararlanılarak balık avcılığı yapılır. Çeşitli balıklar bulunur. Kefal, sonra sırası ile levrek, çipura pisi ve sazan balıkları tutulur.

DALYAN: Gölü denize bağlayan kanalın denize döküldüğü yerdir. Her iki yönden de denize girilebilir. Dalyan, Köyceğiz'e karadan yarım saat uzaklıktadır.

ŞİFALI SULAR

GİRME: Bu bölgenin en ünlü kaplıcasıdır. Yaşlıların hormon tedavisinde faydalı olduğu söylenir. Bu yüzden gençlik suyu adıyla da anılır. Radyoaktivitesi çok yüksek olan Girme kaplıcalarında suyun sıcaklığı 40 derecedir.

Ölü deniz...

YÖREDE "TEKE" VE "ZEYBEK" OYNANIR

MUĞLA yöresi, "teke" türündeki oyunların bir anlamda odak noktasını teşkil etmektedir. Teke yöresinin batısında "zeybek", doğusunda "kaşık" türündeki oyunlar etkindir. Gelenek ve görenekler açısından teke yöresinin, Zeybeklerden farklı bir yaşantısı bulunduğunu ileri sürenler bulunmaktadır.

"Teke" erkek keçidir. Oyun figürlerinin keçi hareketlerinden kaynaklandığı söylenmektedir. Tekelerin koşup, oynaması, bir anda ön ayakları üzerinde yığılarak geri dönmeleri, yörenin oyunlarında figürleşmiştir.

Fethiye Ticaret Lisesi Müdürü Mümtaz Dirlik ile Folklor ve Turizm Kolu Rehber öğretmenlerinden Tuğrul Yılmaz, Tülay Kurt'un araştırmalarında Fethiye dolaylarındaki oyun ve giysiler konusunda şu bilgilere yer vermektedirler:

"1881-1884 tarihleri arasında iki Alman profösürün Fethiye ve yöresinde yaptıkları inceleme ve araştırmalar sonunda iki ciltlik bir eser meydana getirdiklerini bir rastlantı sonucu 1976 yılında elimize geçmesi ile öğrenmiş bulunuyoruz.

Beşkaza, Yayla Yolları. Yayla Zortlatması, Kabaardıç yörenin bellibaşlı oyunları arasında yer almaktadır. Oyunlar, davul-zurna eşliğinde oynandığı gibi kaval, sipsi ve bağlama ile de oynanır. Boğaz çalmak, yöreye özgüdür: Sağ veya sol elin iki parmağının dıştan tırtlak üzerine bastırılarak hareket ettirme sonucunda boğazdan çıkarılan sestir. Genellikle genç kız çağındaki çobanlar, boğaz, erkek çobanlar ise kaval ve sipsi çalarlar. Öyleki teke, boğaz, kaval, sipsi ve çobanlarımız birbirleriyle âdeta özdeşleşmişlerdir.

GİYSİLER

Kadın giysileri: Başa fes giyilir, üzerine tepelik takılır. Fesin ön yüzüne değerli maddelerden yapılmış çelgi takılır. Fes ve tepelik üzerine öndeki çelgileri örtmeyecek şekilde yöresel tezgâhlarda dokunan bez-başörtüsü (dastar), boyuna ise gerdanlık bağlanır. Yakası ve bağrı renkli ipliklerle işlemeli iç gömlek giyilir. Üzerinde üç etek topuklara kadar iner. Üç etek üzerine sim ve kaytandan işlemeli kadife cepken, hemen cepken altına kuşak bağlanır. Parlak ve saten kumaştan şalvar giyilir. Ayağa beyaz ve renkli yün çorap, ayakkabı olarak iskarpin stili burnu sivri ve yukarı kalkık, arka kısmı yukarı doğru çıkıntılı yemeni şeklinde ayakkabı giyilir.

Erkek giysileri: Başta fes ve etrafına işlemeli bir peşkir bağlanır. Sırtta el tezgâhlarında dokunan çizgili kumaşlardan gömlek (göynek) giyilir. Gömlek üzerine yine sim ve kaytandan işlemeli kadife cepken, belde yine el tezgâhlarında dokunmuş kuşak bulunur. El tezgahlarında dokunan kumaşlardan veya satın alınan kumaşlardan dikilen (çaşır) giyilir. Çaşırın uçkuru uzun ve ucu işlemelidir. Bağlanınca ucu önden aşağıya doğru sarkat. Ayakta yine kızlarda olduğu gibi, düz veya işlemeli işlemeli yün çorap bulunur. Ayakkabı olarak çizme giyilir. Çizmenin özelliği körüksüz, baldır kısmı arkadan on santim kadar yırtmaçlı, bu yırtmaç nedeniyle çizmenin goncu geriye çevrilebilir oluşudur. Yırtmaçlı kısım bağcıklıdır."

OYUNLAR

Muğla'nın Bodrum dolaylarında giyim ve oyunlarda hemen değişmeler göze çarpmaktadır. İzmir Cumhuriye Lisesi Müdür Yardımcısı ve Folklor Kolu rehber öğretmeni Emin Demirkol başkanlığında Yusuf Dener, Sua Çolak ve Fıtnat Hırcın'ın yapmış olduğu Bodrum ile ilgili araştırmalarında oyun ve giysiler konusunda şu şekilde bir açıklama yapmaktadırlar.

"Bodrum oyunları Ege Zeybek oyunlarındandır. Yörede üç değişik oyun oynanmaktadır. Bu oyunlar: Garava (Kara Ova), Sılavaz ve Aşiret oyunlarıdır.

Zeybek oyunları, oynanış ve oynayış tarzına göre şu şekilde sıralanabilmektedir: Tek oynanan, ikili veya dörtlü oynanan, altılı veya daha kalabalık, yanlız erkek, yanlız kadın, kadın-erkek, bir çember içinde, hızlı, ağır, türkülü, davul-zurna eşliğinde, saz eşliğinde oynanan zeybekler kendi aralarında değişiklikler göstermektedir.

BODRUM YÖRESİ GİYİM ŞEKLİ

Bodrum'da geleneksel iki giyim şekli bulunmaktadır. Torba-Gerenkuyu, doğrultusunda yarım adanın uç kısımları olan Sılavaz diğeri de Milas'a doğru olan kısımları Karaova giyimidir.

Kadın giyimi: Sıralavazlı kadınlar üçgen yaptıkları renkli ve oyalı çemperileri giymektedir. Çemperilerdeki oya çeşitleri şu şekildedir: İğne oyaları, çarkı felek, karanfil, ide çiçeği, biber, nergiz, sümbül, hercayi, kırlangıç. Tığ oyalar, papatya, orman gülü, zırıltı, ılık ve birgünlük oya, boncuk oyaları, boncuk, papatya, yaprak, keklik gözü, kurbağa barsağı, yılan güle sarılan, destere dişi, akarsu, elti eltiye küstü, gelin tacı, subay sırması, yıldız, saray süpürgesi, asma yaprağı belirgin boncuk oyaları arasındadır.

Kadınlar Çemperiden başka başlarına, direm yazması, üslük ve namaz bezi (tülbent) bağlar. Üstüne saçaklı ve çeşitli renkte atkı ve çeşitli renkte düz çizgili fıtalar çekerler.

Karaovalı kadınlar ipekli çemperi uclarını çene altından geçirip tepede bağlamaktadırlar. Alın hizasına yanlamasına çoğunlukla oyalı gök yazma kıvrımı, alına sıkılırdı.

Bodrum'lu kadınların kulaklarında yarımlık veya çeyrek küpe, kollarında sarkma zincir ve kozalı gümüş olan (salataya kaçan) bilezik, altın bilezikler bulunur. Boyunlarına ortasında altın olan kırmızı, en çok mavi boncuk kolye takarlar.

Sıralavazlı kadınlar beyaz veya ipekli iç gömlek üstüne işlik (yakasız kolsuz ilikte düğmeleri olan kısa giysi) kışında hırka (uzun ceket gibi renkli ve çiçekli dışla arasına pamuk konularak dikilen) giyerler. Düğünlerin salı gecesi, Bindallının Bodrumlularca en değerlisi olarak bilinen (Temel Devren) giyilir. Belde gümüş kuşak bulunur.

Karaovalı, kadınlar, iç gömlekleri üstüne kasık diz, ortasına dek uzayan beyaz gömlek üstünde belden saran ebir kebir kuşak vardır. Kuşak üstüne de uzun kollu işlik giyilir. Ayrıca, çizgili veya çiçekli üç eteğin üç pesi vardır. İkisi dizden, biri de arkadan aşağıya sarkan, üç eteğin pesleri kollu, işliğin uzantıları gibidir. Kırmızı ve daha çok mavi boncuklu kolyelerdir bunlar.

Karaovalı kadınların giydiği gök siyah ve çiçekli desenlerden don, topuğa dek uzanır. Bu uzun gömleğin apışarasına doğru, don daralır ve sıkıca durur. Ayak topuğuna doğru bollaşır.

Sıralavazlı kadınlar ise, çiçekli basma, elde dokuma siyah ve çoğunlukla gök don giyerler. Onların giydiği bu don Karaovalı kadınların giydiğinin tam tersi olup apışarasında bollaşır ve kıvrımları çok fazladır. Ayak topuğuna yaklaşırken de daralır.

Kadınların giydiği ayakkabıların altında nalça ve gabara vardır. Ev içinde ise yünden örülmüş patikler giyilir.

Erkek giyimi Sıralavaz ve Karaova da baş giyiminde genel olarak bir ayırım yoktur. Başta kırmızı ve püsküllü fes vardır. Çoğunlukla, fes etrafına oyalı mavi çemperiyi genişçe sarmaksız sararlar. Onun etrafında da çeşitli renklerden oluşan Trablus kuşağı, Poçu'yla sarılır. Poçu'nun bir ucu sargıya sokulur. Öteki ucu da sol kulak arkasından ve yakadan aşağı sarkıtılır. Çemperi ve poçunun birbirine dolalı şeklinde başa sarılmasına (Kafiye) denilir. Bazı erkeklerin peçe külahlar giydiği de bilinmektedir.

Erkekler, elde dokuma ipekli veya saten, çizgili veya çizgisiz sadakor veya Tisor denilen kumaştan önceleri yakasız, sonraları yakalı gömlekler giymişlerdir. Gömleğin altında Humayin veya ipekli iç gömleği vardır. Gömleğin üstüne giyilen (Gavışdırma) mintan veya (camadan) bulunur. Sıralav'lıların giydiği mintan kolsuz yeleğe benzer. Faka yandan iliklenen küremsi, siyah düğme, gümüş sırma ve siyah ibrişim işlemelerle süslüdür. Uzun kollu mintan çoğunlukla Karaovalıların giydiği mintan çeşididir.

Rengarenk dokunan kilimler Muğla folklorünün zenginliklerindendir...

BİR EFSANE

Tanrı Asklepios'un oğludur. Troya savaşlarında hekim olarak büyük yararlıklar gösterdikten sonra Delphoi'ye gidip Tanrı'ya nerede yerleşmesi gerektiğini sormuş. Tanrı da şu cevabı vermiş: "Öyle bir ülke seç ki, gök yıkılsa sen altında kalmayasın "Podaleiros, gezer, dolaşır, Karia Khersonessos'una yani Datça yarımadasına gelince çevrenin yüksek dağlarla çevrildiğini görerek, buraya yerleşir.

ATASÖZLERİ

— Yaz yağmuru yalancı, güz yağmuru dilenci.

— Karıların dolaşığı, sabaha kalır bulaşığı.

— Su alırken çaydan, kız alırken soydan al.

— Kızını kız iken övme, gelin iken öv, gelin iken övme, kucağı çocuklu iken öv.

— Elin demişi, pazarın yemişi tükenmez.

BİLMECELER

— Binbir çiçe, bir lâle.. (Ay ve yıldız)

— Alçacık dalı, yemişi balı... (Çilek)

— Yeşil ektim al çıktı ... (Kına)

— Elin demişi, pazarın yemişi tükenmez.

BATIL İNANÇLAR

İnanışa göre, Kanunî Sultan Süleyman, Rodos seferi için Marmaris'e gelince, asıl adı "Yörük Fatma" olan "Sarı Ana", sarı renkteki tek ineğinin sütüyle tüm orduyu beslemiştir. Sarı Ana, ölümünden sonra unutulmamış, o günden sonra türbesine mumlar yakılmış, mevlütler okunmuştur.

Yörede inanışlara göre, gece aynaya bakılırsa, ömür kısalır. Süpürgenin üzerine oturmak günahtır. Merdiven altından geçilmez. Öndeki yolcunun izine basmak günahtır. Uyuyan çocuk öpülmez.

Pisili Hoca, Allan Kavağı, Hamursuz Dede, Şemsi Ana, Türbe Dede, Beçin Dedesi, Şöster Dede yörenin belli başlı adak yerleri olarak bilinmektedir.

OTEL LİKYA

Fethiye'nin doğa güzelliği içinde sivrilerek, temizliği ve modern işletmecilik anlayışı çerçevesinde en iyi hizmeti veren turistik kuruluştur.

TÜRK TİCARET BANKASI

TÜRKBANK

"IKINCI ADRESINIZ"

Ege ile Akdeniz'in birleştiği bölgede doğa güzelliği ve tarihî zenginlikleri ile yapmış dünyaca meşhur Bodrum, Marmaris ve Fethiye gibi turizm cennetlerini içinde bulunduran bölgenin il merkezidir.

Ziraat, sanayi ve enerji çalışmalarının ilerlemiş bulunduğu ekonomik bakımd da önem taşıyan Muğla ve yöresi halkına Türk Ticaret Bankası 1969 yılından b en yaygın ve etkin bankacılık hizmetlerini sunmanın kıvancını taşımaktadır.

Muğla İl Merkez Şubesi
Muğla

Muğla İli Şubeleri
Bodrum, Dalaman, Fethiye, Köyceğiz, Milâs, Ortaca, Yatağan

TÜRK TİCARET BANKASI

TÜRKBANK

"IKINCI ADRESINIZ"

TARIMA DAYALI EKONOMİ ENDÜSTRİLEŞMEKTEDİR...

Tarıma dayalı bir ekonomiye sahip olan Muğla, bugün endüstrileşme sancısını çekiyor.

Muğla'da Cumhuriyet yıllarında, yakın merkezlerle bağlantıyı sağlayan yolların yapılması, tarımsal reformlar tarıma dayalı ekonomiyi canlandırırken, endüstrileşmede de büyük gelişmeler olmaya başlamıştır. Öte yandan son yıllarda gelişen turizm endüstrisi de Muğla ekonomisine büyük katkı sağlamaktadır.

Muğla'da "aile üretimi" görünümündeki tütüncülük, Muğla ekonomisinde önemli yer teşkil eder. Buna paralel olarak pamukçuluk, narenciyecilik, zeytincilik ve yeni yeni gelişen Antep fıstıkçılığı Muğla ekonomisinin bel kemiğini oluşturmaktadır.

Sahil merkezlerinde turizm en büyük kazanç kaynağı halini almıştır. Turizme bağlı olarak su ürünleri üretimi, turistik hatıra eşya imâli de önemli kazanç kaynakları olmuştur.

Coğrafi durum, iklim ve flora yönünden arıcılığa elverişli olan Muğla'da, yılda yaklaşık 1000 tonun üzerinde bal üretilmektedir. Bugün "Marmaris Balı" olarak isim yapan Muğla balı yurdumuzun her yanında tanınmakta ve aranmaktadır.

Ülkemizin büyük ormanlarına sahip illerinden biri olan Muğla'da ormandan önemli ölçüde yararlanılmaktadır. Diyebiliriz ki Muğla'da orman, orman köylülerinin yegane gelir kaynağıdır.

Ekmeğini toprak ve denizden çıkaran Muğlalı turizmden de ekmek kazanmasını öğrenmiştir. Ancak artan nüfusuyla Muğlalı için sanayi, şimdilik yeni bir ekmek ve umut kapısı durumunda.

İTHALAT

Muğla'da ithalâtçı ve ihracatçı firmalar bulunmadığından, "ticari hareket" az sayıdaki toptancı ve çoğunlukla parakendeci firmalar ve bunun yanı sıra imalâtçı ve üretici durumundaki kişiler tarafından sürdürülegelmektedir.

Tüketim maddeleri genellikle yakın il merkezlerinden ithâl edilmektedir.

İHRACAT

İl dahilinde yurt içine ve yurt dışına ihraç olunan maddelerin başında yaprak tütün gelmektedir. Bunu orman ürünleri, krom cevheri, pamuk, narenciye, kireç, sebze, zeytin ve zeytin ürünleri ve diğer ürünler izlemektedir.

TÜTÜN:

Muğla'da yaklaşık 372 köyde 31.000 ekici tütün ekimi yapmaktadır. Ekilen alan 44.000 hektar olup, ilin tarıma elverişli alanının % 20.68'i kadardır. Elde edilen tütün ise, her yıl yaklaşık 14 ton civarındadır.

Muğla'da tüm ilçelerde tütün ekimi yapılmaktadır. Birinci sırayı merkez ilçe alırken, ikinci sırayı Milas, üçüncü sırayı Yatağan almaktadır. Bu ilçelerden sonra üretim miktarı sırasına göre Fethiye, Ula, Datça, Bodrum, Marmaris gelmektedir.

PAMUK:

Başta Köyceğiz olmak üzere, Milas ve Fethiye de "Akala" adıyla bilinen pamuk üretimi yapılmaktadır.

Pamuk ekimi yapılan alanın yaklaşık % 63'ü Köyceğiz'dedir.

ANASON:

Muğla'da anason sadece Fethiye ilçesinde üretilmektedir. Buradan Türkiye anason üretiminin % 1.5'i karşılanmaktadır.

ZEYTİN:

Türkiye zeytin üretimi toplamının % 11'i, yaklaşık 77.000 ton zeytin Muğla üretimidir. Bugün Muğla'da zeytin, başta Milas olmak üzere tüm ilçelerde üretilen ana ürün durumuna gelmiş durumdadır.

Zeytincilikte başta gelen Milas ilçesi yeryüzünde zeytinin, bitki örtüsü olarak en yoğun biçimde görüldüğü bir yerdir. Sadece bu ilçe sınırları içinde 22 milyon kök zeytin ağacı bulunmaktadır.

TURUNÇGİLLER:

Turunçgiller üretimi, Muğla'da önemli bir tarım ürünüdür. Zeytin dışında ildeki toplam meyve ağacı sayısının % 56.68'ini oluşturan narenciye, Türkiye'deki toplam narenciye ağaç sayısının % 11.56'sını kapsamaktadır.

ANTEPFISTIĞI:

Muğla'da yetiştiriciliği henüz yeni olan Antepfıstığı Menengeç denen yaban ağaçlarının aşılanmasıyla elde edilmektedir. Antepfıstığı Muğlalının geleceği için umut verici bir tarım ürünüdür.

SEBZECİLİK:

İklim ve toprağın elverişli olması nedeniyle son yıllarda özellikle sahil şeridinde turfanda sebzeciliği büyük gelişme göstermiştir.

Başta Fethiye, Marmaris, Bodrum olmak üzere Datça, Köyceğiz, Milas ve Ula ilçelerinde sera sayısı her geçen gün artmaktadır.

Seralarda elde edilen ürün İzmir, İstanbul gibi il merkezlerine gönderilmektedir. Ayrıca önümüzdeki yıllarda Dalaman Havaalanı'ndan yararlanılarak dış pazarlarda açılınması beklenmektedir.

SU ÜRÜNLERİ ÜRETİMİ:

Muğla'da tatlı ve tuzlu su ürünlerinden Türkiye'de varolan çeşitlerin hemen hepsi bulunmaktadır. İlin ortalama, yıllık balık üretimi 1.500.000 kg.'dır. Bu toplam içinde en büyük payı, ortalama 171 bin kg.'la kefal almakta, 180 bin kg. ile barbunya, ikinci olurken, 96 bin gk. ile de mercan üçüncü gelmektedir.

Diğer deniz ürünlerinde Muğla ili için önem taşıyanlar sünger ve ahtapottur. Başta Bodrum olmak üzere, Marmarıs, Datça ve kısmen Fethiye de avlanan süngerin kalitesi çok iyi olup, dünya piyasalarında aranılmaktadır.

ARICILIK:

Muğla iklimi ve coğrafi konumu gereği, Türkiye'nin bal depolarından en önemlisidir. Muğla'nın çam ve çiçek balı tüm Türkiye'de Marmaris balı olarak tanınmış ve aranılır hale gelmiştir. Ayrıca çeşitli hastalıkların tedavisinde olumlu rol oynadığı belirtilen "Arı Sütü" üretimi de yaygınlık kazanmaktadır.

ORMANCILIK:

Muğla iklim ve toprak sayısı bakımından orman yetişmesi için en elverişli koşullara sahiptir.

Fundalıklar hariç tutulduğunda ilin toplam yüzölçümünün % 54,38'i ormanlarla örtülüdür. Ormanlık alan, kültür arazisinin % 70.8'ini oluşturmaktadır.

Orman köylüleri yılda ortalama, üretim, bakım, nakliyat gibi işlerden 35 milyon lira kazanmaktadır.

MADENCİLİK:

Muğla'da 1876 yılından beri maden üretilmektedir. İl sınırları içinde bulunan maden sayısı az olmakla beraber, varolan madenlerin üretim ve satış miktarları ve değerleri oldukça yüksektir.

Ekonomiye katkısı olan yerli, yabancı turistler yörede dokunan ve dikilen giysilere büyük ilgi duyar...

Yörede bulunan önemli madanler: Başta krom, zımpara, maden kömürü ve aliminyum madenleridir. Ayrıca Yatağan'dan çıkarılmakta olan linyit kömürü içinde uranyum bulunduğu saptanmıştır.

Madenler içinde önemli yeri tutan krom, rezervleri Köyceğiz ve Fethiye ilçelerinde toplanmıştır. İlde çıkarılmakta olan krom, Antalya Ferrokrom fabrikalarında işlenmektedir. Ayrıca yurt dışında ihraç edilmektedir.

Kromdan sonra önemli rezervi olan maden, Yatağan ve Milas'ta çıkarılmakta olan linyit kömürüdür. Çıkarılan kömürü işlemek amacıyla Yatağan Termik Santral kurulmuştur. İkinci ünite Milas Yeniköy'de kurulmaktadır.

SANAYİ VE FABRİKALARI

İlin sanayi sektörü, bölgenin yakın zamana kadar ulaşım olanaklarının kısıtlı olması nedeniyle tam anlamıyla gelişememiştir. Son yıllarda ulaşım olanaklarının artmış olması bölge sanayiini olumlu yönde etkilemektedir.

Sanayi sektöründe genel olarak küçük atölyeler egemendir. Bölgenin yakın zamanlara kadar kapalı bir ekonomi biçiminde kalışı, el sanatlarını günümüze kadar getirmiştir. Günümüzde çoğunlukla el sanatları üretimi, ilde gelişen turizm paralelinde gelişmektedir.

İlde çevresinde etkili olabilecek çapta Sanayii kuruluşu olarak Dalaman Kâğıt Fabrikası, Yatağan Termik Santralı, Yatağan Anadolu Sabun Yağ Fabrikası ve Muğla Kireç Sanayi gösterilebilir. Söz konusu fabrikalar çevresinde hızlı bir kentleşme olmaktadır. Ayrıca bu fabrikalar birçok gizli işsiz durumundaki tarım işçilerinin sanayi işçiliğine geçişini sağlamaktadır.

ORMAN VE TARIMA DAYALI SANAYİ

Kâğıt Sanayii:

İlin orman ürünlerinin değerlendirilmesi amacıyla Dalaman'da 1967 yılında SEKA Genel Müdürlüğü'ne bağlı bir kâğıt fabrikası kurulmuştur. Fabrikada her çeşit yazı kâğıdı, viskoz, sülfat, selüloz, karton, kuşe kâğıt

ADA RESTAURANT
ŞOVALYE ADASI-FETHİYE
Günlük taze balık çeşitleri, deniz gezileri ve plajı ile hizmetinizde

GÜNEŞ
"bir başka un"
bayanlar!..
hamur işleriniz için özel üretildi
GÜNEŞ unları, mutfaktaki hünerinize, hüner katmak için..
Genel Dağıtım:
TEKPA
Halide Edip Adıvar Cad. No:158 Altınyol-İZMİR
(Üçyol ile Buca Köprü ayrımı, Mobil karşısı)
Tel: 278431 - 274199

fetur
İzmir Cad. Menekşe Sk. No: 2 Moda İşhanı 1. Kat No: 105
Kızılay – Ankara Tel: 18 46 41

FETUR Fethiye Turizm G.Kooperatifi
Merkez: Atatürk Cad. No: 2 Tel: 20 34
Telex: 53 017 Kordon-FETHİYE
Şube: İzmir Cad. Moda İş Hanı A Blok
Kat: 1 No: 105 Tel: 18 46 41
Kızılay/ANKARA

Fetur, yurt dışında çalışan işçilerimizin dövizli katkıları ve Fethiye'deki turistik tesis sahibi ve işletmecilerinin kurduğu güçlü bir turizm kooperatifidir.
Hotel, Motel, Kamp ve pansiyonlarımızda her zevke, her keseye uygun tatil olanağı sunuyoruz.
Turizm Seyahat Acentalığı, THY acentalığı, Rent A Car servisimiz ve yetişkin personelimizle yılın her günü turizmin hizmetindeyiz.
Turizm cenneti Fethiye'de, Fetur ile tatiliniz, zevkli, eğlenceli ve güvenli olur.
Fetur, birliğin gücü,hizmetin güvencesidir.

üretilmektedir. Yıllık üretimi 160 bin tondur. Halen 2.150 işçi çalışmaktadır.

Ağaç ve Kutu Sanayii:

Bu bir imalât sanayiidir. Hemen her ilçede ağaç kutu (sandık) atölyeleri bulunmaktadır.

Özellikle Bodrum ve Köyceğiz ilçelerinde narenciye; Fethiye ve Marmaris ilçelerinde sebze paketlemesinde kullanılan bu kutular, İzmir, Aydın ve Antalya üreticileri tarafından alınmaktadır.

Yağ Sanayii:

Milas, Bodrum ve Yatağan, da pek çok küçük zeytinyağı, prina, sabun fabrikaları bulunmaktadır. Bunlar nicel olarak çok olmakla birlikte nitel olarak üretim kalitesi açısından önemli değillerdir.

İlin yağ sanayiini temsil eden tek büyük fabrika, Yatağan'da bulunan özel sektöre ait Anadolu Sabun Yağ Fabrikasıdır. Fabrika yılda 1300 ton zeytinyağı, 900 ton sabun, 750 ton gliserin üretmektedir.

YATAĞAN TERMİK SANTRALI:

Yatağan linyit kömürü rezervi oldukça yüksek bir ilçedir. Bu nedenle burada 1976 yılında üç üniteli, TEK'e ait bir termik santralı yapımına başlanmıştır. Santral 1983 yılında üretime geçecek.

Ayrıca bir santral da Milas Yenil.öy'de yapılmaktadır. Bu santral 1984 yılında faaliyete geçecek.

Köyceğiz'de de, Türk Silahlı Kuvvetleri Vakfı'nın da ortak olduğu bir fabrika kurulmuştur. Bu fabrikada tarım âletleri ve askerî âletler yapılmaktadır. KÖY-TAŞ adlı bu fabrika bir halk kuruluşudur.

İmalât Sanayii:

İlin turistik bir merkez olması el sanatlarının gelişmesini sağlamaktadır. Bu nedenle tüm ilde halıcılık, bakırcılık, dokumacılık, deri ve şile bezinden giysicilik, lüle taşı oymacılığı, sandalet yapımı ve her türlü süs eşyası yapımı yaygındır.

Tekne İmalâtı:

Bodrum ve Marmaris'te atölyelerde yapılan ağaç balıkçı motorları ve tekne, yat yapımı büyük gelişme göstermiştir. Bugün İtalya ve başka Avrupa ülkelerinden yat siparişleri verilmektedir.

Ancak 80'li yılların Marmarislisi üzerindeki şaşkınlığı atmasını bildiği gibi, turizmden para kazanmasını da öğrenmiştir.

Marmarislinin tüm yaşamı yaz turizm mevsimize göre ayarlanmıştır. Bunun için de, dört ay süreyle dünya ile yaşayan Marmarisli, sekiz ay gibi uzun bir zaman yalnız kalmakta ve işsizliğin bunalımını yaşamaktadır. Bu arada yazıları yabancı turistlerle haşır neşir olan Marmaris gençliğini uyuşturucu madde alışkanlığı tehdit etmektedir.

Bugün Marmaris'te turizm ölçülü ve denetimli bir gelişme göstermektedir. Öyle sanıyoruz ki, bu gelişme geçmişin izlerini, sorunlarını törpüleyecektir.

Muğla da ilçelerin en ilginç Datça'dır. Datça doğal güzellikleriyle, ilkçağ kentleriyle turizm potansiyeli açısından Marmaris'ten çok daha şanslı bir ilçe. Ancak Datça, bu şansını hâlâ değerlendirebilmiş değil. Datça insanı yeniliklere çabuk uyum gösterebiliyor. Herhangi bir turizm patlaması, Marmaris'te olduğu gibi toplumsal alt-üst oluşlara yol açmayacaktır. Zaten Datçalı böyle bir patlamayı çoktan beri bekliyor. Ancak bu patlama, nedense henüz gerçekleşemedi.

Turizmi gelişmemiş Datça diğer ilçelerden geri kalmış değildir. Aksine Datça tarihin hiçbir döneminde geri kalmamıştır. Konumu Fethiye ile büyük benzerlik gösteren Datça, deniz yolunu iyi kullanmasını bilmiştir. Adalarla sürekli ilişkisi halinde bulunmuştur. Bu nedenle Datça köyleriyle birlikte gelişim göstermektedir. Fethiye de ise köylerde yaşıyanlar oldukça tutucudur.

Milas hâlâ esnaf devri ekonomisini sürdüren ilçedir. Halkın temel geçim kaynağı tarım olmaya devam etmektedir. İlçe bu haliyle tipik bir Anadolu kasabası özelliklerini taşımaktadır.

Bodrumlular üstüne oturdukları tarihsel miras ile doğa güzelliklerini iyi pazarlamaktadır. Marmaris'teki altüst oluş burada yaşanmamıştır. Turizm Bodrum'la birlikte Bodrumluyu da hazır bulmuştur ve turizm harekâtı Bodrum de içe sindirilerek yaşanmaktadır. Ayrıca Bodrumlu turizmden para kazanırken, eski işini de sürdürmüştür. Bu da Bodrumlu'nun turizm mevsimi dışında işsiz kalmasını ve Marmarislinin yaşadığı bunalımı yaşamasını engellemektedir.

Bodrum köylerinde eski yaşam biçimlerini sürdürmektedir. Turizmden fazla etkilenmeyen köylerde tarım ekonomiye egemendir.

TÜRKİYE VAKIFLAR BANKASI

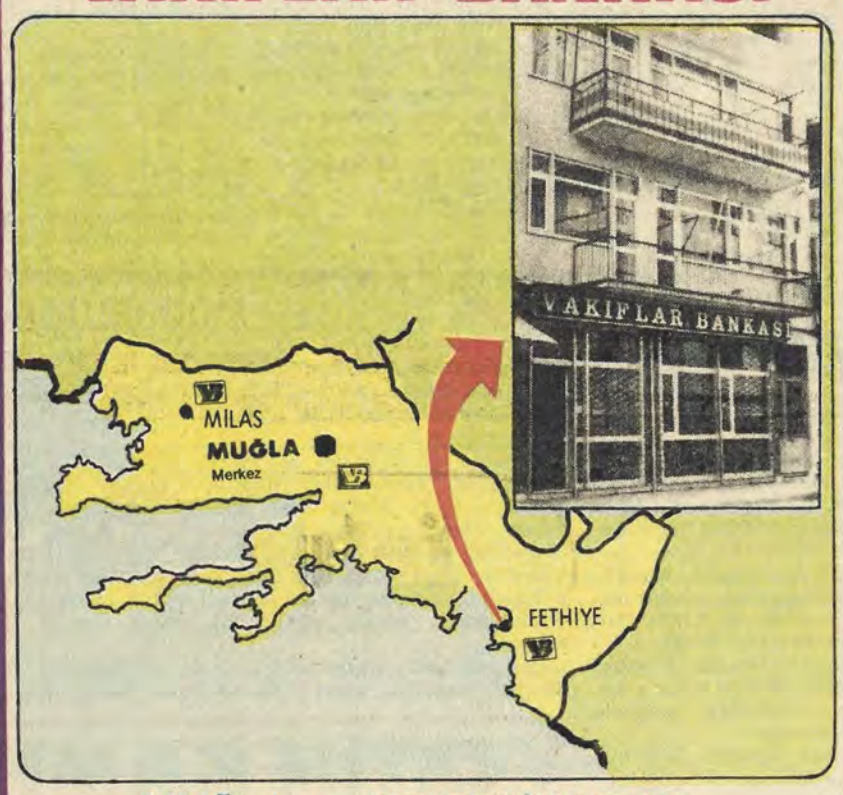

MUĞLA ve ÇEVRESİNDE DE
HER TÜRLÜ BANKACILIK İŞLEMLERİYLE
SAYIN HALKIMIZIN HİZMETİNDEDİR

«Güven Kapısı»

HASTANE SAYISI AZDIR. SAĞLIK OCAKLARI HİZMET VERİR

Muğla turistik bir yöre olmasına rağmen, sağlık sorunu il çapında çözümlenememiştir. İlin sadece (biri il merkezi) iki ilçesinde tam teşekküllüdür. Ayrıca, Fethiye'de de biri merkezde olmak üzere toplam sekiz Sağlık Ocağı bulunmaktadır.

MİLAS'TA HASTANE:

Milas ilçesinde bir Devlet Hastanesi bulunmaktadır. Ancak verdiği hizmet üç doktor, bir diş doktoru, iki eczacı 21 hemşire ile yetersiz kalmaktadır. Milas'ta biri merkez de, sekiz Sağlık Ocağı bulunmaktadır.

Marmaris'te hastane yoktur. Marmaris'te sağlık hizmeti, dört doktor, dokuz hemşire ve iki ebe ile hizmet verilmektedir. Ayrıca ikide ebe-hemşire bulunmaktadır.

Marmaris iki Sağlık Ocağı'na sahiptir.

Bodrum'da hastane bulunmamaktadır. Sağlık merkeziyle hizmet vermeye çalışan Bodrum, bir doktor, bir eczacı, bir dişçi, üç hemşire ve üç ebe ile yetersiz kalmaktadır. Bodrum da biri merkezde, üç Sağlık Ocağı bulunmaktadır.

Datça'da hastane yoktur. Bir sağlık merkezi vardır. Bu da, bir diş tabibi, bir eczacı, bir hemşire ve bir yardımcı hemşire ile var denilemeyecek durumdadır. Datça'da merkezde bir Sağlık Ocağı bulunmaktadır.

Yatağan ve Ula'da da hastane bulunmamaktadır. Ancak her iki ilçeninde merkez ilçeye yakın olması nedeniyle bir sorun çıkmamaktadır.

Sağlık merkezi de bulunmayan bu iki ilçe den Yatağan da beş, Ula da iki Sağlık Ocağı bulunmaktadır.

Ayrıca biri merkez ilçe de, biri Milas'ta olmak üzere, Muğla'da iki Verem Savaş Dispanseri bulunmaktadır.

MUĞLA MERKEZ İLÇEDE HASTANELER:

Muğla Devlet Hastanesi ve Muğla Sosyal Sigortalar Kurumu Hastanesi. İki hastane de tam teşekküllüdür. Son yıllarda iki hastaneye de birer Ortopedi servisi eklenmiştir.

Ayrıca Devlet Hastanesi'ne ek olarak bir de doğumevi yapılmıştır.

Muğla merkez ilçe de, biri merkezde olmak üzere altı tane de Sağlık Ocağı bulunmaktadır.

EĞİTİM

Ege uygarlığının tüm evre ve dönemlerini yaşayan Muğla, Karyalılar döneminde altın çağını yaşamıştır.

Menteşe ve Osmanlı dönemlerinde kabuğuna çekilmiş olmasına rağmen, genede Muğla Arap dünyasının gezginlerinin uğrak yeri olmuştur. Bu dönemde de Muğla, Mevlelilik ve Ahilik gibi tarikatlarla dikkatleri üzerine çekmesini bilmiştir.

Muğla Millî Eğitimi, Cumhuriyet'in ilanından bu yana sürekli gelişme göstermektedir. Bu gün Muğla bir yüksek okulla birlikte tüm orta dereceli okullara sahip olma yolundadır.

Muğla ilinde 1927 nüfus sayımına göre okur-yazar oranı %7.5 iken, 1955'te yüzde, 1970 nüfus sayımında yüzde 59.5'a yükselmiştir. Bugün Muğla da okur-yazar oranı yüzde 90.70'tir. (1980 saptaması).

İlköğretim:

Bu gün 1982'de Muğla 592 okula, 52000 öğrenciye ve 2535 öğretmene sahiptir.

Ortaöğretim:

Bugün 1982-1983 öğretim yılında ise, Muğla, 18471 öğrenciye, 1545 öğretmene sahip bulunmaktadır.

Yüksek Okul:

Muğla'ya Temmuz 1975'te Ankara Ticarî İlimler Akademisi'ne bağlı olarak, bir işletmecilik yüksek okulu açılmıştır. Bu okulda hala öğretim devam etmektedir.

Ekim 1976'da kurulan Muğla Eğitim Enstitüsü ise bakanlıkça 1982 öğretim yılında kapatılarak öğrencileri başka illere dağıtılmıştır.

Halk Dersaneleri:

Halk dersaneleri 1933 yılından beri büyük ilgi görmektedir.

Nüfus

Beş yılda bir yapılan genel nüfus sayımlarına göre Muğla ilinin toplam nüfusu 1980'de yapılan genel nüfus sayımı sonuçlarına göre, Muğla ilinin toplam nüfusu 438.145'dir. Bu nüfusun büyük bir kısmı önceki sayımlar da da görüldüğü gibi kırsal alanda, küçük yerleşmelerde yaşamaktadır. Şöyle ki: Kentlerde yaşayan nüfus son sayıma göre 100.314 iken bu nüfus köylerde 337.831'dir.

Muğla'nın yüzölçümü 13.338 Km karedir. Muğla böylesine büyük bir alanı kaplıyor olmasına rağmen nüfus olarak düşük bir yoğunluk göstermektedir. Türkiye'de Km. kare başına yaklaşık olarak 48 kişi düşerken bu sayı resmî olarak Muğla'da 33'dür.

Nerelerde kalınır

MUĞLA: Yalçın Oteli. 48 oda, 86 yatak.
MARMARİS: Otel Marmaris. 63 oda, 134 yatak.
MARMARİS: Poseidon Motel. 36 oda, 77 yatak.
MARMARİS: Lidya Otel. 225 oda, 450 yatak.
MARMARİS: Tatilköyü. 224 oda, 478 yatak.
MARMARİS: Sultan Saray. 36 oda, 72 yatak.
MARMARİS: Atlantik Otel. 40 oda, 104 yatak.
MARMARİS: Sini 1 Pansiyon: 14 oda, 42 yatak.
MARMARİS: Sini 2 Pansiyon. 15 oda, 41 yatak.
MARMARİS: Martı Motel 213 oda, 433 yatak.
BODRUM: Seçkin Konaklar. 4 oda, 24 yatak.
BODRUM: Halikarnas Motel. 28 oda, 55 yatak.
FETHİYE: Meri Motel. 75 oda, 150 yatak.
FETHİYE: Deniz Kamping. 22 oda, 44 yatak.
FETHİYE: Sema Oteli. 26 oda, 36 yatak.
FETHİYE: Dedeoğlu Otel. 42 oda 91 yaak.
FETHİYE: Dostlar Pansiyon. 12 oda, 24 yatak.
FETHİYE: Likya Otel. 16 oda, 32 yatak.
FETHİYE: Söke Tur Motel. 35 oda, 70 yatak.
DATÇA: Derya Motel. 32 oda, 80 yatak.
DATÇA: Aktur Kamping.
ULA/Gökova: Kerme Tur Motel. 24 oda, 58 yatak.
DATÇA: Datça Tatil Köyü: 250 yatak.
DATÇA: KOndu Tur Motel.8 oda, 23 yatak.
MİLAS/Güllük: Pelit Pansiyon: 13 oda, 25 yatak.

TM-140 AUSTİN KAMYONLARI
1340 AUSTİN KAMYONLARI
DİZEL MİNİBÜS ve PİKAPLARI
DİZEL MİNİBÜS ve DENİZ MOTORLARI
SKODA PİKAP, JAWA MOTORSİKLET
ve PUCH MOPEDLERİ

YETKİLİ SATICISI

İNŞAAT, TAAHHÜT ve SATILIK DAİRELER

PETEK KOLL. ŞTİ.

Cumhuriyet Cad. No:5 /A
Tel: 1392 MUĞLA

Ölüdeniz Calm Sea Tel: 1025
Telex: 53020 Fethiye - Turkey

MERİ MOTEL

Fethiye'de dünyaca ünlü Ölü Deniz'dedir. Ölü Deniz, "ışık-güneş" ve doğa cennetidir. Bir tatil köyü niteliğindeki motelimiz temiz, konforlu ve banyolu odaları, restaurantı, Amerikan barı ve servis hizmetleri ile tatilinizi rahat ve huzur içinde geçirebileceğiniz bir yerdir.

Muğla ilinde spor faaliyeti öğretmenlerin çabası ile 60 yıl önce başlatıldı

Yörenin ilk spor kulübü olan ve 1923 yılında kurulan Kardeş Yurdu, 1934'de Muğla Gençlik adını aldı...

Muğlasporlu futbolcular...

Muğla yöresinde sporun 60 yıllık tarihi vardır. 1923 yılında Muğla'da bulunan sporu seven öğretmenlerin önderliği ile futbol, voleybol takımları kurulmuş ve bu ekiplerin aralarında yaptıkları maçlarla Muğla'da sporun temeli atılmıştır.

Muğla il merkezinde 1923 yılında kurulan ilk takıma "Kardeş Yurdu..." adı verilmiştir. Kardeş Yurdu, daha sonra kulübe dönüştürülmüştür. 1931 yılında, Kardeş Yurdu'nun adı Yaylaspor olarak değiştirilmiştir.

Muğla'nın ilk kulübü ikinci ismi olan Yaylaspor adı altında 3 yıl faaliyet göstermiştir. 1934 yılında Yaylaspor adı terk edilmiş, kulübe Muğla Gençlik adı verilmiştir.

Futbol ve voleybol dalları, Muğla ilinde ilk spor atılımları olmuştur.

Daha sonra Muğla yöresinde güreş sporu etkinlik kazanmaya başlamıştır.

Muğla yöresinden yetişen ünlü sporculara baktığımızda futbol ve güreşte Türk sporunun büyük isimlerini görmekteyiz.

Beşiktaş'ın eski millî futbolcularından Kaya Köstepen, Muğla'dan yetişen ünlü futbolcuların başında yeralır. Millî formayı giyen futbolculardan Muammer Şakar, Yetkin Serizcan, Taşkın Yılmaz ile Sercan Görgülü, Rıdvan Dilmer, Ertan Tanyer Muğla'nın Türk futboluna armağan ettiği değerlerdir.

Avrupa ikincisi serbest güreşçilerimizden Mehmet Güçlü, Muğla'dan yetişmiştir. Minder güreşinde Türkiye şampiyonluklarının sahibi olan Mehmet Güçlü, yağlı güreşte de başa güreşmiş ve Kırkpınar'da başpehlivan olarak altın kemeri Muğla'ya götürmüştür. Muğla yöresinden yetişen ve Ay-Yıldızlı mayoyu taşıyan diğer güreşçiler şunlardır: Ahmet Kozak, Mustafa Ali Ünlüsoy, Soner Bayırlı.

Muğla ilinde 22 spor kulübü, bir ihtisas kulübü bulunmaktadır. İkinci Türkiye Ligi'nde yeralan Muğlaspor, yörenin en popüler spor kulübüdür. 1934 yılında kurulan ve bölgenin en eski kulüpleri arasında yer alan Bodrum Gençlik, Marmaris Gençlik, Fethiye Gençlik, Köyceğiz kulüpleri, büyük taraftara sahip Muğla bölgesi kulüpleridir.

Halen Muğla'da yoğun bir spor faaliyeti görülmektedir. Atletizm, futbol, hentbol, basketbol, güreş, voleybol, masatenisi ve yelken dallarında çalışmalar sürdürülmektedir.

Muğla'nın yetiştirdiği ünlü güreşçilerimizden Mehmet Güçlü

M Motel Letoon

Çalış Plajı Tel: 20 83-12 73 Fethiye-Turkey

MOTEL LETOON, Akdeniz kıyılarımızın incisi Fethiye 'nin doyumsuz güzelliği içinde cennetten bir köşedir. Akdeniz tipi müstakil dublex dairelerde WC, duş, ve daimî sıcak su bulunur.

Muğla ilinde önde gelen spor, coğrafi durumu gereği atıcılık, avcılık, güreş ve biniciliktir. Ancak yapılan tüm uğraşılar şahsî gayretlerle yürütülmektedir. Çağın tutkusu futbol, Muğla ilinde son yıllarda önde gelen spor dalı oldu.

Muğla'da 1923 yılında spora hevesli öğretmenlerin önderliğinde ortaokul öğrencileri bir araya geldi futbol ve voleybol takımları kuruldu.

O tarihlerde Muğla Oteli'nin sahibi Kemal Doğruel ile Gökova İskelesi Liman Müdürü Ali Bey gençlere öncülük ettiler, Muğla Oteli'nin küçük bir odasında "Kardeş Yurdu" adıyla bir kulüp kuruldu. Ali ve Kemal beyler bir terziye gittiler, orada bulunan kumaşlardan beğenilerek ilk forma ve şortlar "Yeşil-Kırmızı" olarak dikildi. Tayyere meydanında yapılan maçlar ilgi ile izleniyor ve kalabalık gün geçtikçe artıyordu. Kardeş Yurdu ismi önce "Yaylaspor" daha sonra da "Muğla Gençlik Kulübü"ne dönüştü ve 1932-1934 yıllarında Ula-Milas, Bodrum, Fethiye, Marmaris, Datça ve Köyceğiz ilçelerinde kendi ilçelerinin adlarını alan futbol kulüpleri kuruldu. Bu kulüpler arasında gayrıfedere olarak karşılıklı müsabakalar yaptılar. Bu müsabakalarda lisans yerine nüfus cüzdanları kullanıldı. 1934-1938 yılları arasında Halkevleri spor kollarının Muğla sporuna katkısı büyük oldu.

1938 yılında, oyun, cimnastik ve spor çalışmalarını sevk ve idare etmek üzere 3530 sayılı kanunla Başbakanlığa bağlı Beden Terbiyesi Genel Müdürlüğü kurulduktan sonra, Muğla Bölge Müdürlüğü de ortaya çıkmış oldu. İl dahilinde tüm spor kuruluşlarının intibakları yapıldı.

Muğla merkezinde 1.11.1951 tarihinde resmen kurulan bir başka kulüp "Yılmazspor"dur. Kulüp adedi çoğalınca 1956-57 sezonundan itibaren amatör lig maçları düzenlenmeye başlandı.

İl futbol tarihinde alınan en önemli karar ile 12.6.1967 tarihinde, Muğla Gençlik, Yılmazspor ve Yolspor birleşerek "MUĞLASPOR" adını aldılar ve böylelikle ilk profesyonel kulüp doğdu.

Yeşil-Beyaz formalı Muğlaspor 1967 yılından 1972 yılına kadar üç millî ligde Muğla'yı temsil etti. Fakat 1972 yılında kırmızı grup sonuncusu olarak küme düştü. Muğlalı gençler bundan sonra uzun süre amatör kümede top koşturdular.

Gerçek olan şu ki, kendi kaynaklarına dönen Muğlalı gençler daha başarılı oldular. Amatör kümede 1980 yılında finale kadar gelen MUĞLASPOR beklediğine geçen yıl kavuştu. Üçüncü ligde yeniden yapılan düzenleme ile Ege Grubu'na alındı. Muğlaspor ikinci sezon profesyonel olarak başarılı karşılaşmalar çıkarmakta ve izleyicilerinin takdirini toplamaktadır.

Muğla'da ulaşım sorunu çözümlendikten sonra sporda da büyük aşamalar görülmektedir. Halen Muğla il merkezinde yapımı sürdürülen spor salonunun tamamlanmasından sonra diğer spor dallarında da büyük gelişmeler beklenmektedir. Milas'ta yapılan ve hizmete giren spor salonu bölgede örnek tesis olarak gösterilmektedir. Fethiye spor salonu da tamamlanmış, sporcuların hizmetine verilmiştir.

Her ilçe de spor alanları bulunmaktadır. Marmaris ve Fethiye'de birer kayıkhane yapıldı. Ancak bu tesisler bu güne kadar malzeme ve öğretici yetersizliği sebebiyle amacına dönük bir şekilde çalıştırılamadı.

Köylerinde dahi spor kulübü olan Muğla'da 1923 yılından bu yana tescilli yapılan kulüpler şöyle:

Muğlaspor: Yaylaspor adını taşırken Muğla Gençlik Kulübü adını aldı 1967 yılında profesyonel lige girdi.

Marmaris Gençlik Kulübü: 1934 yılında kuruldu 1944 yılında tescilli yapıldı.

Milas Gençlik Kulübü: 1934 yılında kuruldu, 2.4.1944 tarihinde tescili yapıldı.

Bodrum Gençlik Kulübü: 1934 yılında gayrıfedere olarak kuruldu, 22.5.1944 tarihinde de tescil olundu.

Fethiye Gençlik Kulübü: Bu kulüp de 1934 yılında kuruldu, 22.5.1944 tarihinde tescil olundu.

Datça Gençlik Kulübü: 1934 yılında kuruldu 1944 yılında tescil edildi.

Köyceğiz Gençlik Kulübü: 1934 yılında faaliyete geçti 1946 yılında tescil oldu.

Yatağan Gençlik Kulübü: 1943 yılında kuruldu 1948 yılında tescili yapıldı.

Ula Gençlik Kulübü: 1932 yılında faaliyete geçen Ula Gençlik 1949 yılında tescil edildi.

Yılmazspor Gençlik Kulübü: 1951 yılında kurulan bu kulüp aynı tarihte tescil olundu, Muğlaspor'un kurulması ile kapandı.

Yerkesik Gençlik Kulübü: Bir bucak kulübü olan Yerkesik 1953 yılında kuruldu.

Ula Doğanspor Gençlik Kulübü: 1956 yılında kurulan, tescil olan bu kulüp 1972 yılında Akyol Doğanspor adını aldı.

Dumlupınar Gençlik Kulübü: 1953 yılında kuruldu 1956 yılında tescil edildi. Halen kulüp çalışmıyor

Pisi Gençlik Kulübü: 1955 yılında kurulup 1956 yılında tescili yapıldı. Köy kulübü Pisi Gençlik 1970 yılında lig şampiyonu oldu.

Güllük Denizspor Gençlik Kulübü: 1954 yılında kuruldu, iki maça katılıp faaliyetine son verdi.

Düğerek Gençlik Kulübü: İle dört kilometre uzaklıktaki Düğerek köyünde 1957 yılında kurulan bu köy kulübü 1972 yılında faaliyetine son verdi.

Milas Gücüspor: Esnafspor adıyla 1958 yılında kurulan bu teşekkül 1958 yılında tescili yapılırken Gücüspor adını aldı. Defalarca şampiyon olup bu teşekkül Milasspor'un kurulması ile faaliyetine son verdi.

Muğla Yolspor: 1963 yılında kuruldu, 1967 yılında Muğlaspor'un kurulması ile birlikte kapandı.

Bozüyük Pınarhisar Gençlik Kulübü: 1964 yılında kuruldu, 1967 yılında tescili yapıldı. Köyün adını taşıyan bu kulüp tüm maçlara katılmaktadır.

Bayır Gençlik: 1967 yılında kurulan, tescili yapılan bu kulüp bucak adını taşımaktadır.

Orta Gençlik Kulübü: Ortaca bucağını temsil eden bu kulüp 1968 yılında kurulup tescil edildi. Tüm maçlara katılmaktadır.

Karaova Gençlik Kulübü: 1967 yılında kurulan Bodrum ilçesinin Karaova bucağını temsil eden kulüp hiçbir resmî maça katılmadı.

Seka Dalaman Gençlik: 1968 yılında kuruldu, 1970 yılında tescil edildi.

Milasspor Gençlik Kulübü: Gücüspor'un birleşmesiyle 1970 yılından itibaren faaliyetlere katılmaktadır.

Muğlaspor: Gençlik, Yılmazspor ve Yolspor'un 12.6.1967 tarihinde birleşmesiyle kuruldu. Halen Ege bölgesinde üçüncü kümede oynamaktadır.

Muğla Avcılar Kulübü (Derneği): Çok eski tarihlerde kuruldu. Coğrafi bakımdan avcılığa elverişli olmasına rağmen kulüp çalışmalarında pek varlık gösterememiştir. 1967 yılında tekrar çalışmalara başlandı. Halen kulübün 100'den fazla faal üyesi bulunuyor.

BEDEN TERBİYESİ MÜDÜRLÜĞÜ

Beden Terbiyesi Bölge Müdürü: Ünal Türer
Adresi: Beden Terbiyesi Bölge Müdürlüğü Muğla
Telefon numarası: 1794, 1238
Memur sayısı: 25
Lisanslı sporcu sayısı: 315 bayan, 4983 erkek.

Tesisler: Muğla Şehir Stadı 2000 kişilik, Muğla Stadı Atletizm Pisti, Muğla spor salonu 1500 kişilik (İnşaatı devam ediyor), Fethiye spor salonu 250 kişilik, Fethiye Stadı (İnşaatı devam ediyor), Bodrum stadı 250 kişilik tribün var. Minas spor salonu 250 kişilik, Köyceğiz spor salonu 200 kişilik, Marmaris'de su sporları eğitim merkezi, Ortaca Stadı (inşaat devam ediyor) Ula Stadı (İnşaat devam ediyor).

Bölgede faaliyet gösterilen spor dalları: Atletizm, futbol, hentbol, basketbol, güreş, voleybol, masa tenisi, yelken.

ÇETİN KAMP

Belceğiz-Ölüdeniz Fethiye-Turkey

Motel ve bungalowlarda 40 yatak, Restaurant, disco, büfe, duş, wc ve sıcak su deneyimi ile

ÇETİN KAMP

huzurlu ve güvenli bir tatil için ideal yerdir.